

ΣΤΟ ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΟ...

Σκέψεις και απορίες με αφορμή τη Διεθνή Ημέρα της Γυναίκας

Γράφει η Σοφία Ράλλη-Καθαρείου

Κάθε χρόνο, στις 8 του Μάρτη, γιορτάζουμε την «Ημέρα της Γυναίκας». Η διεθνής αυτή επέτειος σημαδεύει κάθε χρόνο την 8η ημέρα του Μάρτη του έτους 1858, όταν πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά η δυναμική και αυτοδύναμη εμφάνιση των Γυναικών στους εργατικούς αγώνες με διαδηλώσεις των εργατριών του ιματισμού στους δρόμους της Νέας Υόρκης. Η διαδήλωση αυτή ήταν μια ομαδική διαμαρτυρία για αποδέσμευση των γυναικών από τις ανισότητες στον τομέα της αμοιβής εργασίας στην πλεκτοβιομηχανία της Αμερικής την εποχή εκείνη.

Από τότε μέχρι σήμερα πέρασαν εκατόν σαράντα δύο χρόνια. Γενεές ανθρώπων και κυβερνήσεις πάλεψαν για την ισοπολιτεία και ισοτιμία ώστε να καταστεί δικαιοτέρα η κοινωνία των πολιτών τους.

Στο ερώτημα, «τι κατακτήθηκε μέχρι σήμερα» στον αγώνα της γυναίκας για ισότητα, η απάντηση θα πρέπει να είναι: «Πετύχαμε πάρα πολλά». Ιδιαίτερα εμείς οι γυναίκες των λεγομένων «ανεπτυγμένων χωρών» όντως πετύχαμε πολλά. Αποκτήσαμε το δικαίωμα της παιδείας. Μετέχουμε στα κοινά με την ψήφο μας, βγήκαμε από το σπίτι και συμβάλουμε στο κοινωνικό σύνολο με την εργασία μας, κτλ., κτλ. Κοινωνιολόγοι και ιστορικοί ομιλούν για διεθνείς διακηρύξεις και συνταγματικές εξελίξεις αλλά και για νομοθετικές τροποποιήσεις, ιδιαίτερα μετά τον Β! Παγκόσμιο Πόλεμο που καταδεικνύουν νέες προδιαγραφές στα κοινωνικά πλαίσια οι οποίες στηρίζουν το θεώρημα ότι υπάρχει μια εξελικτική πορεία για την κατάκτηση της ισότητας.

Ο αγώνας για τα δικαιώματα της γυναίκας στις ημέρες μας, το στίγμα δηλαδή, του φεμινιστικού κινήματος στηρίζεται σε δύο πόλους, αρχικά στο ότι πρώτον πέρασε από τις διεκδικήσεις για τυπική ισότητα στις διεκδικήσεις για ουσιαστική ισότητα και δεύτερον ότι το κίνημα διεθνοποιήθηκε και αναγνωρίστηκε σαν ταυτόσημο με την επιδίωξη της αρχής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Τυπική Ισότητα είναι ασφαλώς η εικόνα που μας δίνουν τα Συντάγματα και η Νόμοι των χωρών. Ουσιαστική ισότητα είναι όταν ερευνήσουμε προσεκτικά και δούμε σε πόσες και ποιες περιπτώσεις γίνονται σεβαστοί, ή καταπατούνται οι νόμοι, κατά πόσο παραβιάζεται η πολιτική των «ίσων ευκαιριών» για εργασία και ανάπτυξη και το σπουδαιότερο, κατά πόσον έχει γίνει κοινωνική συνείδηση το απαράβατο της ισοτιμίας και ισοπολιτείας των γυναικών.

Βέβαια, εμείς που ζούμε στην Αυστραλία, υπερφανευόμαστε ότι ζούμε σε μια πολιτισμένη χώρα όπου η θεσμική κατοχύρωση των δικαιωμάτων της γυναίκας σε εθνικό επίπεδο αποτελεί μια ουσιαστική αφετηρία για την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος της γυναίκας. Το Οικογενειακό Δίκαιο υποβασιάζει την εξισωτική ευθύνη των οικογενειακών και γονικών υποχρεώσεων. Το Εργασιακό Δίκαιο συνάμα με την παροχή «ίσων ευκαιριών» παρέχει και την ισότητα στην αμοιβή. Αν και τα στατιστικά στοιχεία κατά την διάρκεια οικονομικής κρίσεως δείχνουν ότι οι γυναίκες υπερτερούν στην...ανεργία.

Βέβαια στον πολιτικό τομέα, προ πολλού, το δικαίωμα της ψήφου, το εκλέγειν και εκλέγεσθαι ανεξαρτήτως φύλου, διασφαλίζει την πολιτική ισότητα σαν νομικά και συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα, αλλά μια προσεκτική ματιά στην αναλογία ανδρών - γυναικών στα κοινοβούλια, καθώς και σε άλλα κέντρα λήψεως αποφάσεων καταμαρτυρούν ότι υπάρχει πολύς δρόμος ακόμα για την κατάκτηση της ισότητας.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η περίφημη «σύμβαση για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων κατά των γυναικών» (CEDAW) που εκδόθηκε από τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών το 1979 είναι ένας διεθνής χάρτης παρακείμενος στο χάρτη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μία αναφορά στην πορεία των γυναικών για κατάκτηση της δίκαιας κοινωνικής της θέσης σε ισοτιμία και ισοπολιτεία με τον άνδρα, αλλά είναι επίσης μια διακήρυξη για τα «απαράγραπτα, αναπαλλοτριώτα και εγγενή στον άνθρωπο δικαιώματα που λειτουργούν, ή πρέπει να λειτουργούν ανεξάρτητα με το φύλο. Παρά ταύτα, η εν λόγω «Σύμβαση» παραμένει για πολλές χώρες ένα θεωρητικό ιδεώδες με λίγες πιθανό-

τητες για ουσιαστική εφαρμογή.

Η ωμή πραγματικότητα είναι πως, ο πολιτισμένος κόσμος, η παγκόσμια κοινωνία των διεθνών συμβάσεων, των πολιτικο-οικονομικών συμφερόντων και των χρυσών γόνων, ανδρών και γυναικών, των εχόντων και κατε-

χόντων, δεν ενδιαφέρεται σοβαρά για την πάταξη της ανισότητας, της βίας ή της παραγκώνισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων της γυναίκας. Γι αυτό στα διάφορα διεθνή φόρα των μεγάλων και τραγικών, Ανατολής και Δύσης, τα προς συζήτηση θέματα είναι η τιμή του πετρελαίου, το ύψος του δολαρίου, η ψηφιακή διασύνδεση των κρατών για την στήριξη των χρηματοοργανισμών, αλλά σπανίως η δουλεμπορία των γυναικών που διακινούνται από ανεξέλεγκτους μαστροπούς, η παιδεραστία, η βία κατά των γυναικών μέσα ή έξω από το σπίτι και κυρίως η βία εναντίον των γυναικών εν καιρώ πολέμου.

Αν ερευνήσουμε το κοινωνικό καθεστώς των λεγομένων «υπό ανάπτυξη» ή «ανερχομένων» χωρών, τις οποίες χαρακτηρίζουμε και σαν χώρες του «τρίτου κόσμου» θα διαπιστώσουμε ότι οι γυναίκες μπορεί να μάχονται μαζί με τους άνδρες στα απελευθερωτικά κινήματα, παράδειγμα η κινητοποίηση των γυναικών στο Ιράν κατά την Ισλαμική επανάσταση, - η θέση τους όμως στην κοινωνία παραμένει ταπεινωτική και εξευτελιστική εφ' όσον εν ονόματι μιας δήθεν θρησκευτικής αντίληψης επιβάλλεται η στέρηση της προσωπικής τους ελευθερίας και της στοιχειώδους ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Το χειρότερο στην περίπτωση αυτή είναι ότι η

καταπίεση γίνεται αδιαμαρτύρητα αποδεκτή από τις ίδιες τις γυναίκες. Έτσι για παράδειγμα στις αυστηρά Ισλαμικές κοινωνίες οι γυναίκες παρακολουθούνται από την αστυνομία ηθικής τάξης και φυλακίζονται πίσω από τα δεσμά της μπούρκας στερούμενες και αυτού του στοιχειώδους δικαιώματος της ελεύθερης διακίνησης έξω από το σπίτι τους.

Στην Αυστραλία, σε μια πολιτισμένη κοινωνία δηλαδή, εν ονόματι μιας παρεξηγημένης αντίληψης ελευθερίας και αποδοχής της πολυπολιτισμικής διαφοράς, οι πολιτικοί μας άρχοντες κάνουν στραβά μάτια όταν σε παροικίες σκληροπυρηνικών Ισλαμιστών επιβάλλεται το ασφυκτικό κουκούλωμα των γυναικών πίσω από την μπούρκα.

Σήμερα λοιπόν, στον 21ον αιώνα το γυναικείο κίνημα βρίσκεται μπροστά σε νέες προκλήσεις εφόσον υπάρχουν ακόμα εστίες καταπίεσης, εκμετάλλευσης, περιθωριοποίησης, αποκλεισμού και βίας κατά των γυναικών. Στην Αυστραλία μπορούμε να καυχηθούμε ότι έχουμε Πρωθυπουργό στην Πολιτεία μας γυναίκα και μάλιστα μετανάστρια, την κυρία Χριστίνα Κεννήλυ, ενώ στο Ομοσπονδιακό επίπεδο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και συχνά αναπληρωτής πρωθυπουργός είναι η κυρία Τζούλια Γκίλλαρντ.

Ανήκο στην γενιά εκείνη των γυναικών που στρατεύτηκαν ιδεολογικά και επαγγελματικά στην υπηρεσία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των γυναικών. Πάλεψα μαζί με άλλους αγωνιστές για την εδραίωση του πολυπολιτισμικού χαρακτήρα της χώρας τούτης και επομένως έχω δικαίωμα να ρωτήσω τις μεγάλες κυρίες της πολιτικής, Γκίλλαρντ και Κεννήλυ αν έχουν κάνει μια βόλτα στη Χάλντον Στρήτ Λακέμπα, αν έχουν δει γυναίκες να κυκλοφορούν ντυμένες σαν τα μαύρα κοράκια, με το πρόσωπο κρυμμένο πίσω από μια μαύρη κουκούλα που αφήνει μόνο μια σχισμή ελεύθερη για τα μάτια. Θέλω να ρωτήσω τις καθόλα άξιες και λαμπρές κυρίες Κεννήλυ και Γκίλλαρντ αν είναι σύμφωνες ότι σ' αυτή την χώρα του πολιτισμού και της ελευθερίας επιτρέπεται ο εγκλωβισμός και η απομόνωση των γυναικών πίσω από τη μπούρκα, την κουρτίνα της ντροπής;

Τέλος, θέλω να ρωτήσω τις κυρίες πολιτικούς στις οποίες εμπιστευθήκαμε την διαφύλαξη των δικαιωμάτων μας, αν υπάρχει δικαιολογία για την διαιώνιση εθίμων και συμπεριφορών που ευνοούν την κοινωνική απομόνωση, και περιθωριοποίηση των γυναικών.

Αυτά,

Κατά τα άλλα, ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ για την Ημέρα της Γυναίκας!

Χριστίνα Κεννήλυ

Τζούλια Γκίλλαρντ